РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології

Кафедра практики англійської мови

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра іноземних мов

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ”

Кафедра індоєвропейських мов

“Сучасні проблеми германського та романського мовознавства”

Матеріали

Міжнародної науково-практичної

конференції

Рівне

2016

ББК 81.0
С 91
УДК 81

Сучасні проблеми германського та романського мовознавства: *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 15 квітня 2016 року, Рівне. – 510, [2]с.*

До збірника увійшли матеріали Міжнородної науково-практичної конференції "Сучасні проблеми германського та романського мовознавства", присвячені актуальним напрямкам досліджень у галузі філології та методики викладання мов.

Матеріали збірника можуть бути корисними для науковців, дослідників, лінгвістів, аспірантів, пошукувачів, викладачів та студентів вищих мовних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри практики англійської мови (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Бігунова Світозара Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет);

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету іноземної філології (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ковальчук Інна В'ячеславівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри індоєвропейських мов (Національний університет "Острозька академія");

Губіна Алла Михайлівна – кандидат психологічних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри іноземних мов (Луцький національний технічний університет);

Воробйова Людмила Михайлівна – кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Калініченко Михайло Михайлович – кандидат філологічних наук, доцент, старший судовий експерт ЛНДІСЕ (Рівненський державний гуманітарний університет)

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.03.2016 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

друге, образ-асоціація сприяє мимовільному запам'ятовуванню лексичної одиниці та успішного відтворення її у комунікативній ситуації.

Література:

1. Англійська мова для дітей молодшого шкільного віку загальноосвітніх навчальних закладів за методикою асоціативних символів / С. Гунько, Л. Гусак, О. Єфіменко, Н. Стадник. – Луцьк: «Волинські старожитності», 2010. – 140 с.
2. Басіна А. Методика викладання іноземної мови у початковій школі. – К.: Шк. Світ, 2007. – 127с.
3. Бабенко Т. В. Методика викладання іноземної мови в початковій школі: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2005. – 220с.
4. Захарченко А.О. Особливості організації навчання англійської мови на ранньому етапі / А.О.Захарченко // Англійська мова в початковій школі. – 2008. – №1 (38) – С.28-31.

К.В.Третьякова

Рівне

ІНТЕГРАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ «ЛАТИНСЬКА МОВА» В СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Сучасний освітній простір "захлинається" у розмаїтті ідей та іновацій. М.О. Черняк справедливо описує ситуацію у розвиткові словесності як сукупність "різноскерованих, неспівпадаючих векторів пошуку, серед яких важко виокремити якусь естетичну домінанту". [9, 4] Власне, естетична складова чи не найголовніша й у викладанні античної літератури та класичних мов. На початку минулого сторіччя видатний культуролог, антикознавець і філолог-класик Ф.Ф. Зелінський у циклі лекцій писав, що викладання класичних мов, зокрема, латинської, підпорядковується меті залежно від часу. Латину, її викладання та вивчення на кожному історичному етапі "послуговуються" у своїх корисливих цілях. Ф.Ф. Зелінський нарахував шість, починаючи з необхідності вивчення праць святих отців,

антикознавства, риторики, філософії *etc*. [4] Статус латини як загальноосвітньої гуманітарної дисципліни, “корисної” для філологів, істориків, юристів ставить викладача латинської мови перед проблемами методологічного характеру. Які моделі/підходи обрати? Як логічно і послідовно викласти матеріал? Як допомогти студентові структурувати граматичну систему латинської мови так, щоби вона склалася у зрозумілий пазл?

Компонент державного стандарту викладання латинської мови передбачає наступні аспекти: Латинська мова та антична культура як підґрунтя європейської культури. Латинський вплив на лексикон сучасних європейських мов. Писемність. Графічна система. Фонетика. Граматична будова латинської мови. Латинський вплив на граматичну будову романських мов. Лексика латинської мови (залежно від фаху). Синтаксис простого речення. Крилаті вислови, прислів’я, афоризми.

Аналіз робочих програм розміщених на сайтах вітчизняних ВНЗ доводить, що і на сучасному етапі плани практичних занять формуються (і продовжують формуватися) за “лінійним” (“замкнутим”, “деревовидним”) принципом. Проте, “лінійна” модель в останні роки все наполегливіше демонструє свою малоефективність. Виникає питання “Чому?” Канонічно структуруючи теми і завдання, викладач тим самим свідомо (або підсвідомо?) заздалегідь програмує досягнення низки цілей – освітньої, розвивальної, пізнавальної, когнітивної тощо, передбачає ключові питання, труднощі, фіксує відомі, доведені до автоматизму послідовно змінні пункти: тема → виклад нового матеріалу → вправи на закріплення → лексичний мінімум → крилаті вислови → завдання для самостійної роботи. У цій звичній інструкції до заняття зафіксовано насправді “замкнутий” механізм сприйняття та інтерпретації мовних і культурних явищ без виходу на інші контексти. Традиційність і мимовільність роботи призвели до викривлення та збідніння змісту та специфіки викладання латинської мови в її стадіальному розвитку. “Лінійна” логіка практичних занять не дає або, навіть відбирає у

студента можливість критично осмислити поданий матеріал. Студент послухає, прочитає, запише, запам'ятає тільки те, що вкаже викладач.

Найбільш доцільним в розробці системи завдань використовувати іншу методологічну модель, головними властивостями котрої, на відміну від "лінійної", була б "не лінійність", "гетерогенність". Порівняно зі сталою архітектонікою практичних занять, значення та зміст загальновідомих традиційних пунктів в новій парадигмі наповнюються іншим змістом та сенсом. Алгоритм "нової" моделі практичного заняття схематично виглядатиме так: тема → питання для обговорення → самостійна робота студентів. Така модель враховує комплекс факторів: специфіку тематичного поля, "перехрещення" тем, кореляцію суміжних гуманітарних наук (античної літератури, культури, історії, філософії, романістики та германістики)

Сприйняття та розуміння студентами граматичного матеріалу, самостійний пошук взаємозв'язків між явищами, подіями, фактами, виявлення загальновідомих "індикаторів" культури, узагальнення, коректна інтерпретація граматичних явищ сучасних європейських мов та латинської сприятиме розкриттю внутрішньої свободи та появі ініціативності. Важливим виявиться пошук спільного знання (активізація зовнішньої комунікації з автокомунікативними процесами, робота з альтернативними думками тощо). Наприклад, вивчення граматичної структури речення спонукає до розвитку мовної здогадки, прогнозування змістових зв'язків, зворотного проектування граматичних явищ сучасних європейських мов на латинську граматичну систему тощо. В плані лексики – мовна здогадка та пошук відомих словотвірних елементів у сучасних мовах – свого роду спроба "відірвати» студента від словника, активувавши його когнітивну діяльність, що, своєю чергою, провокуватиме цікавість до етимологічних розвідок, а головно, навчіть студента працювати зі словником науково. На думку О.О. Цивкунової, вивчення латинської мови переслідує розвивальну мету, а саме розвиток учбової автономності, тобто вміння "в подальшому свідомо, а не всліпу підходити до вивчення будь-якої мови світу". [8, 6]

На наше глибоке переконання, саме розвивальний аспект викладання латинської мови варто вважати основним. Не секрет, що студенти з загальноосвітнього курсу латинської мови (1,5 кредити) з часом забудуть і латинську граматику, і лексику, і більшість крилатих висловів. Тому варто змінити не лише ставлення до викладання латинської мови на перших курсах факультетів іноземних мов, методологічні підходи та застарілі методи, але й оголосити нову ціль – розвивальну. В якості приклада звернімося до зарубіжного досвіду викладання латинської мови, де практикується вивчення латинської мови ізольовано, без опановування латинської граматики та читання античних текстів. Курс має назву *Word Power* (“Сила Слова”) і має на меті: “систематичний підхід до збільшення лексикону за допомогою латинських та грецьких елементів англійських слів”; “набуття навичок швидкого розпізнавання запозичених слів та їх розуміння (на основі знання латинських та грецьких морфем)”; “вміння правильно користуватися словником”. Очевидним є превалювання лексичної складової розвивальної мети, відчутним є прагматичний підхід до вивчення латинської мови. Посібник *English Grammar for Students in Latin* скеровує студентів на пошук граматичних паралелей двох мов, латинської та англійської, шляхом співставлення та порівняння речень та текстів. Такий підхід акцентовано на мові як феномені зі своїми універсальними, спільними та відмінними рисами.

Багато зроблено в плані методичних рекомендацій російськими філологами і методистами: В.М. Нікольським, Н.Л. Кацман, О.В. Подосіновим, О.Г. Хамурзовою, Д.В. Дроздовою, О.О. Цивкуновою та іншими [3; 5; 6; 7; 8], в Україні низка дисертаційних досліджень в останнє десятиріччя свідчить про зростання інтересу та необхідність іноватики у процесі викладання латинської мови в ВНЗ (В.М. Шовковий, Т.В. Сторчова та інші) [1; 2].

Така ситуація виглядає обнадійливою. Усвідомлення того, що застарілі прийоми викладання в новий час є неприйнятними, регресуючими, а найголовніше такими, що нівелюють вивчення класичних мов у цілому.

Неприпустимо зводити вивчення латинської мови до запам'ятовування крилатих висловів та прислів'їв навіть в умовах катастрофічного скорочення годин у навчальних планах. Вихід з такого становища вбачаємо у створенні посібника для студентів філологічних факультетів з аналітичного читання латинських текстів різної складності для розвитку абстрактного граматичного мислення шляхом співставлення, аналізу, пошуку тлумачення та власної інтерпретації мовних явищ шляхом зіставлення сучасних мов з латинською. Сучасний студент вміє і повинен мислити критично, самостійно, активуючи когнітивну та індивідуально пошукову діяльність.

Список літератури:

1. Сторчова, Т. В. Методика навчання майбутніх філологів системи перфекта латинської мови [Текст] : автореферат... канд. пед. наук, спец.: 13.00.02 - теорія та практика навчання (класичні мови) / Т. В. Сторчова. – К. : Уманський держ. пед. ун-т ім. П. Тичини, 2013. – 19 с.
2. Шовковий В. М. Методичні основи застосування взаємозіставного методу в навчанні граматики класичних мов : Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.02 / В.М. Шовковий; Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. – К., 2004. – 21 с.
3. Дроздова Д. В. Формирование самообразовательной компетенции при обучении иностранным языкам на основе латинского языка : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)" / Д. В. Дроздова. – СПб., 2009. – 21 с.
4. Зелинский Ф.Ф. Из жизни идей : В 4 т. – Т. 1-2. – М. : Науч.-изд. центр "Ладомир", 1995. – 897 с.
5. Кацман Н.Л. Методика преподавания латинского языка [Текст] : / Н. Л. Кацман. – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Москва : ВЛАДОС , 2015. – 239 с.
6. Подосинов А.В. Латинский язык в школе : История, задачи и методика преподавания : Метод. пособие к курсу "Lingua latina" : Введ. в латин. яз. и антич. культуру / А. В. Подосинов. – М. : Рус. слово , 1996 – 91 с.

7. Хамурзова А. Г. Паремиологический подход к обучению классическому языку студентов-билингвов (на материале латинского языка) : автореф. дис. на соискание ученой степени канд. пед. наук : спец. 13.00.02 „Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки)” / А. Г. Хамурзова. – Пятигорск, 2006. – 20 с.

8. Цывкунова Е.А. Формирование автономности студента лингвистического вуза на основе междисциплинарного взаимодействия учебных курсов (английский и латинский языки) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Цывкунова Елена Александровна. – М., 2002. – 203 с.

9. Черняк М.А. Отечественная проза XXI века: предварительные итоги первого десятилетия : учебное пособие / М.А. Черняк. – Санкт-Петербург: САГА; Москва: ФОРУМ, 2009. – 175 с.

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Mojtaba Khatami

Tehran, Iran.

CRITICAL THINKING AND MINDFULNESS AMONG IRANIAN EFL LEARNERS

Abstract

This study examines the correlation between critical thinking and mindfulness among intermediate Iranian (EFL) Learners. A34 multiple-choice item questionnaire on the basis of critical thinking, a 15- item Likert- scale questionnaire based on mindfulness were employed in this study. To fulfill the purpose of the study, 220 participants from among 250 university students majoring in English translation and TEFL were selected through administering a standardized Oxford Placement Test (OPT). Having applied the proficiency test, first the California Critical Thinking Questionnaire was administered, then the Mindfulness Attention Awareness Scale questionnaire was carried out among the

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ТА КОГНІТИВНОЇ ЛІНГВІСТИКИ

Воробйова Л. М.
Коментар до художнього твору в контексті міжкультурної комунікації 9
Кочубей О. С.
Основні риси поняття «міжкультурна компетенція»
в структурі перекладацької компетентності 15
Самборська І. М.
Внутренняя форма и мотивированность производного слова 20
Войтенко І. Г.
Роль географічних стереотипів у англомовному
політичному дискурсі 25
Ступчик З. Р.
Підприємливість як засіб активізації розвитку міжкультурної
комунікації учнів на уроках англійської мови 29
Денисова С. П., Кузьмич О. В., Ніколаєва І. А.
Способи вираження інтенції звинувачення..... 33
Верьовкіна О. Є., Опанасик А. В.
Комунікативні інтенції в американському дискурсі..... 36

СЕКЦІЯ 2. ТРАДИЦІЙНІ ТА НОВІТНІ АСПЕКТИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Калиниченко М. М.
Загублений острів Германа Мелвілла..... 42
Воробйова І. А.
До проблеми передачі стилістично забарвленої лексики в перекладах
роману Т. Пратчетта “Правда” 46
Джава І. О.
Funktion des Zitats in Plenzdorfs „Die neuen Leiden des jungen W.“ 58
Фрідріх А. В.
Особливості семантики англійських онімів у творах Агати Крісті..... 63
Бєлова С. А
Проектна методика як засіб формування креативних
здібностей особистості у творчій спадщині Г. Шаррельмана..... 80
Ярута Н. П.
Сучасна популярна біографія Заходу: виникнення
та тенденції розвитку 87
Пантілеєнко К. С.
Вплив ментальності на мовну репрезентацію концепту «життя»
в романі сучасної письменниці М. Матіос 93

Касаткіна-Кубишкіна О. В.
Соціолінгвістичні та синтактико-стилістичні особливості рекламних текстів 97
Вовчук Н. І.
Словообразовательные микрополя неолексем в русской поэзии конца XX века 103
Бігунов Д. О.
Особливості дефініції терміну “мовленнєвий конфлікт” 108
Івашкевич Е. Е.
The Ways of the Explication of Colloquial and Everyday Vocabulary in the Translation of the Novel “The Catcher in the Rye” by Jerome David Salinger 113
Афанас’єва Л. В.
Лексико – семантичне поле як лінгвістичне поняття..... 115
Зубілевич М. І., Бігунова С. А.
Поняття гендеру як елементу сучасного наукового знання (британський досвід)..... 120
Романюк С. К.
Рекламний дискурс: підходи до визначення, співвідношення з суміжними поняттями..... 126

СЕКЦІЯ 3. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Кватоуз Лейла (Abu Qatousah Laila)
The Challenge of Reading in L2 132
Божок О. С.
Мовна компетентність у координатах підготовки вчителя іноземних мов (англійська)..... 135
Перерва К. М.
Applications of network technologies in English teaching 144
Гронь Л. В.
Переказ іншомовного тексту як методична проблема..... 147
Лук’янчук М. В.
Формування та розвиток творчих здібностей молодших школярів у змісті предмета «Іноземна мова»..... 153
Бердичевська І. В.
Формування полікультурної компетентності студентів засобами іноземної мови..... 162
Судима Т. М.
Застосування комунікативних методик у викладанні граматики англійської мови..... 178
Антоненко Н. Є.
Використання інтерактивних технологій у процесі навчання іншомовного мовленнєвого спілкування..... 182

Якимчук Н. О.
Innovative Technologies in Learning and Teaching English 187
Федоришин О. П.
Технологія застосування кооперативного навчання
на заняттях з іноземної мови у вищій школі 191
Богатирчук Л. М.
Sprichwörter im Deutschunterricht 199
Чапюк Ю. С., Завіднюк К. В.
Підготовка майбутнього вчителя до розвитку творчого
мислення молодших школярів засобами іноземної мови 203
Джава Н. А.
Zehn Merkmale guten Unterrichts 207
Антюхова Н. І.
Структурна модель творчого потенціалу майбутнього
вчителя іноземних мов 210
Сичук А. С.
Bringing Up Responsible Citizens at the English Lessons 219
Пивоварчук Т. О.
Didaktisch-methodische Prinzipien des Fremdsprachenunterrichts 224
Денисова Л. П., Кузьмич О. В.
Нетрадиційні методики викладання іноземних мов 227
Бігунова С. А., Зубілевич М. І.
Вплив компонентів культури на процес культурологічно
зорієнтованого навчання іноземної мови 233
Ніколаєва І. А.
Полікультурне виховання та вплив гендеру на процес
спілкування іноземною мовою 237
Бойко Н. Г., Конопльова Ю. О.
Роль і місце патріотичного виховання в процесі формування
соціокультурної компетенції учнів на уроках іноземної мови 249
Луцик І. .Г.
Принципи та методичні прийоми комунікативного
навчання англійської мови 256
Михальчук Н. О., Мазяр В. М.
До проблеми культуроспрямованого оволодіння
студентами іноземними мовами 267
Федорець М. А.
Теоретичний аспект професійної компетентності
сучасного викладача іноземної мови іноземної мови 275
Постоленко І. С.
Участь британських батьків в організації
шкільного педагогічного процесу 282
Бляшевська А. В, Леонова Л. Ф.
Методи підвищення рівня активності студентів-підлітків коледжу 285

СЕКЦІЯ 4. ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

Федоришин О. П.
Колаборативне навчання як інтерактивний метод
навчання іноземної мови у вищій школі 289
Федоришина В. О.
Teaching Profession in Ontario, Canada 297
Березіна Н. Л.
Педагогічні технології на основі активізації та
інтенсифікації діяльності студентів 304
Стомпор Моніка
Educational Situation of Teaching Polish Language in Norway..... 316
Леонова Л. Ф.
Комунікативні стратегії навчання англійської мови
(на прикладі роботи з граматичним матеріалом)..... 330
Константінова О. В.
Навчання студентів-філологів особливостям перекладу
англомовних документів 340
Данілова Н. Р., Денисюк Л. В.
Інноваційні та педагогічні нововведення у методиці
навчання іноземних мов у ВНЗ 347
Вєтрова І. М.
Роль спецкурсу «Альтернативні школи США»
у процесі професійної підготовки вчителя англійської мови..... 350
Федорець М. А.
Використання методу проектів як засобу підвищення
ефективності викладання іноземних мов
у вищих педагогічних навчальних закладах 353
Бляшевська А. В.
Інтерактивні методи навчання аудіювання як засіб реалізації
комунікативного підходу до вивчення англійської мови..... 359
Завіднюк К. В.
Метод асоціативних символів..... 370
Третьякова К. В.
Інтеграція дисципліни «латинська мова» в сучасний
освітній простір 374

СЕКЦІЯ 5. ЗІСТАВНА ЕТНОЛІНГВІСТИКА ТА ТЕРМІНОЛОГІЯ В АСПЕКТІ МОВНИХ ТА КОНЦЕПТУАЛЬНИХ КАРТИН СВІТУ

Хатамі Моджтаба (Khatami Mojtaba)
Critical Thinking and Mindfulness among Iranian EFL Learners 379
Сабанюк О. П.
Мовна та концептуальна картини світу як відображення
свідомості нації..... 390
Курята Ю. В.
The Influence of the Religious Mythologem on the Formation
of Children's Spirituality..... 401
Смірнова М. Л.
Die wichtige Rolle der Fachübersetzung 404
Михальчук Н. О., Чала Ю. М.
The Ways of Solving the Problem of the Communicative
Behavior of People in English-Speaking Countries..... 411
Замашна С. М.
Проблеми перекладу і деякі шляхи їх подолання..... 437
Кіндрат Н. П.
Major Issues of Language and Gender 440
Корзієнко Н. В.
Американські топоніми-прізвиська як засіб передачі
національної ідентичності у мовній картині світу 444
Федорець М. А.
Концептуальні моделі у процесі оволодіння англійською
мовою та комбінаторні особливості термінології комунікації..... 448
Васильчук Н. В.
Поняття «картина світу» у сучасній лінгвістиці..... 454
Мосіна Ю. С.
Складність в роботі з англомовними технічними текстами
через неоднозначність перекладу термінів..... 460
Краєвський П. І.
Конфлікт – феномен соціального явища 464
Івашкевич І. В.
До питання розв'язання структури професійної компетентності
фахівця юридичної сфери діяльності..... 469
Івашкевич Е. З.
До питання розв'язання проблеми структури соціального
інтелекту як системи інтелектуальних здатностей особистості 473
Байло Ю. В.
До проблеми дефініції понять: концепт, поняття та
значення у сучасній лінгвістиці 484
Михальчук Н. О., Хупавцева Н. О.
До проблеми використання емпіричних методів дослідження
розуміння літературних творів старшокласниками 487
Івашкевич Е. З., Яцюрик А. О.
Розв'язання проблеми структури соціального інтелекту особистості

в парадигмальному просторі раціогуманістичної психології 492

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ 504